

IEICS

innovative education in the
field of intergenerational
cooperation support

ANALIZA STANJA

REZULTATI 1. SKLOPA PROJEKTA

PRIPRAVILI:

Koordinatorji: Mezi námi, o.p.s.

Združenje M3 MCube – M3 MCube association

Ljudska univerza VHS VOLKSHOCHSCHULE IM LANDKREIS CHAM EV

Inštitut za razvoj človeških virov – Instytut Rozwoju Zasobów Ludzkich

MOCIS, Center za izobraževanje odraslih

Št. projekta: 2017-1-CZ01-KA204-035501

Sofinancira program
Evropske unije
Erasmus+

Uvod

Namen projekta "Inovativno izobraževanje na področju podpore medgeneracijskemu sodelovanju" je promocija medgeneracijskih povezav in odnosov v državah Evropske unije.

Področje medgeneracijskega sodelovanja urejajo številne politične strategije in akcijski načrti, vendar ključni izvajalci takšnih programov (npr. nevladne organizacije in prostovoljci) trenutno ne razpolagajo s celostno in sistematično metodologijo dela. V zadnjih nekaj letih so v državah EU potekali številni medgeneracijski projekti, vendar so imeli omejen geografski obseg, vsebino, raznolikost dejavnosti in časovni okvir (pogosto v kombinaciji več navedenih dejavnikov). Trenutna socialna in komunikacijska vrzel med generacijami predstavlja problem, s katerim se soočajo vse države Evropske unije, zato je problematiko potrebno obravnavati na mednarodni ravni.

S projektom Erasmus+ želimo v tem pogledu razviti nov izobraževalni program na področju medgeneracijskega sodelovanja, ki bo ciljni skupini prostovoljnih izvajalcev ponudil uporabno metodologijo za izvajanje delavnic v medgeneracijskih okoljih. V osnovi bo projekt prostovoljcem širom Evrope ponudil sistematičen pristop z možnostjo uporabe sodobnih orodij in pripomočkov (kot je npr. poseben register medgeneracijskih dejavnosti). S projektom želimo ustvariti ustrezne pogoje za zagon in razvoj aktivnosti, ki bi pripomogle k izboljšanju medgeneracijskega sožitja.

Projektna sklopa

- 1) Analiza trenutnega stanja na področju medgeneracijskega sodelovanja v evropskih državah, ki sodelujejo v projektu.
- 2) Implementacija razvite metodologije in orodij, ki so potrebni za razvoj medgeneracijskega sodelovanja v državah Evropske unije.

Sama analiza vključuje terensko raziskavo medgeneracijskega sodelovanja petih evropskih držav, ki smo jo izvedli s pomočjo vprašalnikov, in poglobljeno raziskavo zakonodajnih in drugih predpisov ter pogojev za izvajanje medgeneracijskih dejavnosti. Rezultati analize bodo pomemben doprinos k uvajanju in dolgoročnemu razvoju programov in orodij, ki koristijo medgeneracijskim dejavnostim. Rezultati projekta bodo na voljo strokovnim delavcem in splošni javnosti, tako bodo v širokem dometu prispevali k izboljšanju kakovosti medgeneracijskih odnosov.

Povzetek ključnih rezultatov analize

Demografski podatki

Številne evropske države se soočajo s podobnimi demografskimi spremembami, ki izpostavljajo vprašanja t. i. dolgožive družbe, nizke rodnosti in upadanja števila aktivnih ljudi od 30 do 45 let. Hkrati se razkorak med generacijami nenehno povečuje, socialne vezi pa se krhajo. Otroci živijo v času neprestanega razvoja informacijske tehnologije, starši pa dolgo časa ostajajo v službah ali pa v drugih oddaljenih mestih iščejo priložnosti za boljšo zaposlitev. Starejši ljudje se pogosto ne spoznajo na sodobno tehnologijo in trende. Prav tako ne najdejo načina, kako bi prenesli svoje izkušnje in znanja, da bi se posledično počutili koristne.

V raziskavi je sodelovalo pet držav Evropske unije. Velikost vpletenih držav in njihova populacija se v veliki meri razlikujejo, vendar se skoraj v vseh državah delež starejših nad 65 let približuje 20 % celotnega prebivalstva. Nemčija je ta prag že dosegla, po napovedih pa naj bi ga kmalu tudi ostale države.

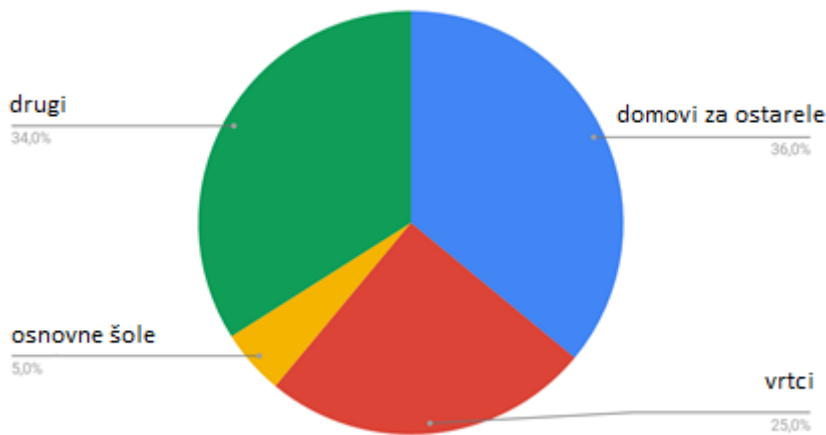
DRŽAVA	ČEŠKA	SLOVENIJA	NEMČIJA	POLJSKA	FRANCIJA
					
Prebivalstvo	10.5 mil	2 mil	82.5 mil	38.4 mil	65.8 mil
Starejši 65+	18 %	19,1 %	21 %	17 %	19 %

Anketiranci vprašalnika

V okviru analize, ki je potekala od 15. decembra 2017 do 31. januarja 2018, smo stopili v stik z okoli 350 institucijami in posamezniki, ki so že bili aktivni ali potencialno vključeni na področje podpore medgeneracijskemu sodelovanju. Skupaj smo prejeli 139 odgovorov, ki so služili kot izhodišče za raziskavo.

Anketiranci so bili domovi za starejše, vrtci, osnovne šole, dnevno varstveni centri in druge podobne ustanove (npr. univerze za tretje starostno obdobje, službe za socialno varstvo, zdravstveni domovi, mladinski centri, knjižnice, andragoški centri in občinske ustanove).

Diagram 1: anketiranci

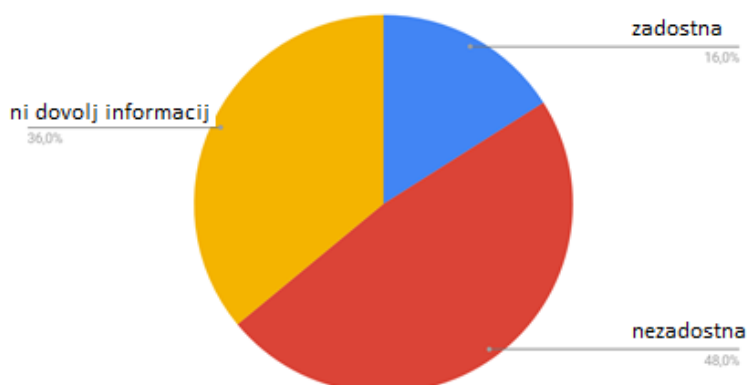

Eden od pozitivnih zaključkov raziskave je ugotovitev, da velika večina anketirancev (90%) medgeneracijske dejavnosti razume kot pomembno področje in se v veliki meri zanima za pridobivanje dodatnih informacij in znanja.

Število posameznikov, ki so aktivni na področju medgeneracijskega sodelovanja, se v državah anketirancev razlikuje, delež pa se giblje med **30 % in 60 %**. Če pa upoštevamo redne, ponavljajoče se in sistemsko načrtovane aktivnosti za spodbujanje medgeneracijskega sodelovanja, se delež aktivno vključenih zmanjša na približno **20 %**.

Glede podpore, ki izhaja iz državne politike in drugih državnih aktivnosti na področju medgeneracijskega sodelovanja, večina vprašanih meni, da podpora držav na tem področju ni zadostna ali pa o tem nimajo dovolj informacij. Le 16 % anketirancev meni, da prizadevanja vlade v njihovi državi zadostujejo za ustrezno podporo medgeneracijskega sodelovanja.

Diagram 2: podpora vlade na področju medgeneracijskega sodelovanja

Medgeneracijske dejavnosti v državah Evropske unije

V Evropi je veliko prostovoljnih organizacij, posameznikov in skupin, ki so že do neke mere vključeni v medgeneracijske dejavnosti in se na tem področju želijo še naprej razvijati. Prostovoljske dejavnosti najpogosteje vključujejo računalniške tečaje za starejše, aktivnosti na področju oblikovanja politike, obiske domov za ostarele, obiske vrtcev in ostalih ustanov za varstvo otrok, folklorne prireditve in festivali, bralne urice za otroke, mestne igre za otroke in starejše, otroške poletne taborne, tematska predavanja na osnovnih šolah, zlasti na temo zgodovine ali poklicev; prostovoljstvo v domovih, umetniške delavnice, izobraževalne programe za prostovoljce, informacijske pisarne, študijske skupine, neformalna srečanja, izvenšolsko in počitniško varstvo za otroke, jezikovne tečaje, družabne in prostočasne dejavnosti, izlete v naravo, različne vrste delavnic, medgeneracijske stanovanjske skupnosti, kavarne kot centre ponovne uporabe, odprte kuhinje, spremstvo in pomoč starejšim bolnikom in številne druge.

Enotno razumevanje koncepta medgeneracijskega sodelovanja je ključnega pomena, vendar smo ugotovili, da ta koncept ni opredeljen ali obravnavan na celosten način. Tako posameznim državam manjka jasna metodologija, ki določa, kdo se lahko ukvarja z medgeneracijskimi dejavnostmi, kako naj se takšne dejavnosti izvajajo in kakšnim namenom naj služijo. Prav tako je opazno pomanjkanje postopkov in smernic, na katerih bi na tem področju lahko gradili oz. jih razvijali. Poleg tega ni enotne platforme za izmenjavo znanj, izkušenj in najboljših praks, niti ni dovolj sredstev za spodbujanje in ustvarjanje novih idej glede medgeneracijskih dejavnosti, kot bi to lahko bil enotni register dejavnosti.

Izobraževanje in ozaveščenost

Iz analize je razvidno, da na področju izobraževanja in ozaveščanja javnosti obstaja velik potencial. Čeprav vse vključene države pojav aktivnega staranja močno podpirajo, pogosto ni dovolj podpore za strokovne delavce, ki nimajo ustrezne izobrazbe in znanj za izvajanje medgeneracijskih dejavnosti.

Analiza je pokazala največjo potrebo po naslednjih veščinah : komunikacija in mehke veščine, potrebne za delo z različnimi generacijami (jasna komunikacija, reševanje problemov, spodbujanje učnega okolja, medsebojno spoštovanje ali premagovanje predsodkov), metodologije poučevanja (tehnik poučevanja in ustrezne veščine za delo s starejšimi in otroki, vključevanje ljudi s težavami pri učenju, načrtovanje dejavnosti, vključevanje vseh čutov v učne procese), študije primerov o različnih temah, vključevanje v večgeneracijske skupine in podobno.

Ciljne skupine za izobraževanje se med državami anketirancev razlikujejo, saj sta osnovni sistem oskrbe starejših in institucionalna skrb za medgeneracijske dejavnosti v vsaki državi različna. V večini

sodelujočih držav ciljna skupina zajema starejše prostovoljce, ki potrebujejo znanje, spretnosti in metodološke smernice za širjenje medgeneracijske zavesti in za učinkovito vključevanje v dejavnosti. Drugod (npr. na Češkem) so ciljna skupina predvsem učitelji predšolskih in šolskih ustanov ali socialni delavci, ki so postali promotorji medgeneracijskega sodelovanja. Predlagani izobraževalni program mora biti zato prilagodljiv in odražati različne potrebe, tako da je trajnosten in uporaben za različne ciljne skupine.

Register dejavnosti je sestavni del izobraževalnega programa in predstavlja ključno orodje za izvajanje medgeneracijskih dejavnosti. Kljub dejstvu, da ima vsaka sodelujoča država na področju medgeneracijskega sodelovanja veliko izkušenj in aktivnih dejavnosti, so le-te razpršene na različne samostojne vire brez enotne platforme (tako v posameznih državah kot v Evropi nasploh). Takšna platforma bi služila vsem, ki so pripravljeni sodelovati pri aktivnostih medgeneracijskega sodelovanja. Celovit in jasen podporni mehanizem za področje medgeneracijskega sodelovanja bi zato koristil tako izobraževalnemu programu, kot tudi krepitvi ozaveščenosti o medgeneracijskih odnosih po vsej Evropi. Pri tem bo premagovanje jezikovnih in terminoloških ovir ciljne skupine potencialnih uporabnikov bistvenega pomena.

Zaključek

Demografski trendi, veliko zanimanje za medgeneracijska vprašanja na eni strani in potreba po izobraževanju na tem področju na drugi strani so ključni dejavniki pri oblikovanju celovitega izobraževalnega programa in potrebnih orodij (registra dejavnosti), ki omogočajo širši javnosti, da sodeluje na področju medgeneracijskega sodelovanja. Tak program nam bo posledično omogočil uskladiti razumevanje in izboljšati ozaveščenost o medgeneracijskih dejavnostih v evropskih državah. Glede političnega okvirja umeščanja tematike ne predvidevamo večjih ovir, ravno nasprotno, saj nas v naših prizadevanjih številne politične strategije in različne organizacije močno podpirajo.

Podrobne ugotovitve in rezultati analiz trenutnega stanja na področju medgeneracijskega sodelovanja so opisani v poročilih posameznih držav in so na voljo v prilogah 1 do 5.

»Projekt je bil realiziran s pomočjo finančne podpore Evropske komisije. Publikacija odraža le poglede avtorjev, Evropska komisija tako ne prevzema nikakršne odgovornosti za uporabo informacij, ki izvirajo iz te publikacije.«